

کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتیها

(مارپل) (MARPOL)

کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتیها در سال ۱۹۷۳ با برگزاری کنفرانس بین المللی آلودگی دریا توسط IMO به تصویب رسید و متعاقباً توسط پروتکل ۱۹۷۸ اصلاح گردید. این مقررات دربرگیرنده منابع گوناگون آلودگی ناشی از کشتیها بوده و هدف اصلی آن، حذف آلودگی عمدی محیط زیست دریا بوسیله نفت و سایر مواد مضر و کاهش تخلیه چنین موادی بصورت عمدی و یا غیرعمدی، از طریق اعمال قوانین و مقررات بر کشتی ها و بنادر می باشد.

کاربرد کنوانسیون:

(۱) در خصوص کشتی هایی که حق برافراشتن پرچم یک دولت عضو را داشته باشند.

(۲) در خصوص کشتی هایی که حق برافراشتن پرچم یک دولت عضو را ندارند ولی تحت نظر آنها بهره برداری می گردند.

هرگونه تخلف از الزامات کنوانسیون ممنوع می باشد و مجازات ها باید تحت قوانین دستگاه اجرایی کشتی متخلف صورت پذیرد. همچنین هرگونه تخلف در منطقه تحت حاکمیت هر دولت عضو ممنوع بوده و مجازات ها باید تحت مقررات همان دولت عضو صورت پذیرد.

چنانچه تخلیه و یا آلودگی رخ دهد، هر دولت عضو باید مدارک و مستنداتی که نشان دهنده تخلیه مواد مضر یا جریانی از مواد که حاوی چنین مواد مضر باشد که باعث تخلف از مفاد کنوانسیون گردد را جهت مرجع دریایی دولت صاحب پرچم کشتی تهیه و ارائه نماید و هنگامیکه یک دولت عضو گزارشی مبنی بر سانحه آلودگی دریافت نمود باید بلافاصله مرجع دریایی کشتی آلوده کننده را از وقوع سانحه آلودگی مطلع نماید. در صورتی که یک سانحه در بردارنده اثرات مضر مهمی برای محیط زیست باشد، دولتهای عضو باید به

سانحه رسیدگی و متخلفین به دادگاه معرفی شده و مجازات ها باید به اندازه کافی محکم باشند تا از وقوع مجدد تخلف جلوگیری نمایند.

ضمائم مارپل:

- I مقررات برای جلوگیری از آلودگی ناشی از نفت
- II مقررات برای کنترل آلودگی توسط مواد مایع سمی بصورت فله
- III مقررات برای جلوگیری از آلودگی توسط مواد مضر بسته بندی شده
- IV مقررات برای جلوگیری از آلودگی توسط فاضلاب کشتی ها
- V مقررات برای جلوگیری از آلودگی توسط از زباله کشتی ها
- VI مقررات برای جلوگیری از آلودگی هوا ناشی از کشتی

دولت جمهوری اسلامی ایران به سه ضمیمه ۱، ۲ و ۵ آن در سال ۱۳۸۱ ملحق گردیده و بر اساس ضمیمه کنوانسیون مارپل، بنادر باید به تسهیلاتی در جهت دریافت مواد زائد از کشتیها مجهز شوند و مواد زائد مربوط به مواد نفتی و ضایعات نفتی، روغن سوخته و اسلاج، آب خن و زباله را از شناورها دریافت میکنند و اقدام لازم جهت طی مراحل قانونی الحاق به سه ضمیمه ۳، ۴ و ۶ در حال انجام می باشد.

ضمیمه ۱: مقررات برای جلوگیری از آلودگی ناشی از نفت

این ضمیمه در مورد همه تانکرهای با ظرفیت ناخالص ۱۵۰ تن و بالاتر و سایر کشتیها با ظرفیت ناخالص ۴۰۰ تن و بیشتر اعمال می گردد. تخلیه مواد حاوی نفت به دریا در مناطق ویژه دریایی در هر شرایطی ممنوع و در سایر مناطق از محدودیتهایی برخوردار می باشد.

کلیه نفتکشهای با ظرفیت ناخالص ۱۵۰ تن و بیشتر و سایر کشتیهای غیرنفتکش با ظرفیت ۴۰۰ تن و بیشتر باید "طرح اضطراری آلودگی نفتی بر روی کشتی" (SOPEP) داشته باشند.

ضمیمه ۲: مقررات برای کنترل آلودگی توسط مواد مایع سمی بصورت فله

این ضمیمه برای کلیه کشتیهایی که مایعات مضر بصورت فله را حمل میکنند اعمال می گردد. بر اساس این ضمیمه موادی که ممکن است باعث صدمه به محیط زیست دریایی گردند، تخلیه آنها به دریا ممنوع و باقیمانده این مواد باید به بندر تحویل داده شود.

ضمیمه ۳: مقررات برای جلوگیری از آلودگی توسط مواد مضر بسته بندی شده

این ضمیمه برای کشتیهایی که حامل مواد مضر به شکل بسته بندی می باشند اعمال می گردد و مواد مضر به آن دسته اطلاق می گردد که بر اساس مقررات حمل کالاهای خطرناک از طریق دریا (IMDG code) خطرناک شناخته شده باشند. بر اساس این ضمیمه حمل و نقل مواد مضر ممنوع می باشد مگر بر اساس شرایط معین شده مانند موارد بسته بندی، علامت گذاری، چسب زنی، وجود اسناد و مدارک کافی، چیدمان کالا و محدودیت های ویژه در ارتباط با ایمنی کشتی و حفاظت از جان افراد در دریا باشد.

ضمیمه ۴: مقررات برای جلوگیری از آلودگی توسط فاضلاب کشتی ها

این ضمیمه در مورد کلیه کشتیها با ظرفیت خالص ۴۰۰ تن و بیشتر و قابلیت حمل بیش از ۱۵ نفر سرنشین اعمال می گردد. بر اساس این ضمیمه کشتیها باید دارای سیستم تصفیه فاضلاب و یا سیستم آسیاب و ضدعفونی یا مخازن نگهداری فاضلاب باشند.

ضمیمه ۵: مقررات برای جلوگیری از آلودگی ناشی از زباله کشتی ها

این ضمیمه در مورد کلیه کشتیها، شناورها، سکوهای حفاری ثابت و یا شناور اعمال شده و تخلیه زباله به دریا ممنوع می باشد. زباله به معنی، ضایعات شناور، پارچه و مواد بسته بندی، کاغذ، شیشه، فلزات و بطری،

انواع مواد غذایی و پسمانده های خانگی و عملیاتی کشتی به استثنا ماهی تازه که در اثر فعالیت های معمول کشتی تولید می گردند و میبایست که دفع شوند.

تخلیه مواد ذیل در هر شرایطی به دریا ممنوع میباشد:

✓ کلیه مواد پلاستیکی

✓ مواد کاغذی - پارچه - بطری - زائدات کالای کشتی - مواد شیشه ای

تخلیه مواد غذایی در ۱۲ مایلی نزدیکترین ساحل مجاز است. زباله های آسیاب شده چنانچه از ۲۵ میلی متر بزرگتر نباشند می توان در ۱۲ مایلی نزدیکترین ساحل و تخته های زیر کالاهای با فاصله ۲۵ مایلی از نزدیکترین ساحل تخلیه می توان نمود. تخلیه هر نوع زباله به غیر از ضایعات غذایی در مناطق ویژه ممنوع می باشد. تسهیلات دریافت زباله توسط بنادر باید ارائه گردد و هر کشتی و یا شناور موظف به داشتن طرح مدیریت زباله و دفتر ثبت زباله می باشد.

ضمیمه ۶: مقررات برای جلوگیری از آلودگی هوا ناشی از کشتی

ضمیمه ششم شامل الزامات کنترلی درخصوص مواد کاهنده لایه اوزن (اوزن شامل هالونها و CFC)، اکسیدهای نیتروژن، اکسیدهای گوگرد، ترکیبات معدنی فرار ناشی از بارگیری مواد نفتی، گازهای ناشی از سوزاندن مواد در کوره کشتی، تسهیلات دریافت مواد زائد در بنادر و کیفیت سوخت مصرفی کشتیها می باشد و هر گونه انتشار عمدی این مواد ممنوع میباشد.